

УДК 81-22

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXIII-6>

ВПЛИВ РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ НА ЗБАГАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ФОНДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Гавриш Михайло

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької мови
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID ID: 0000-0002-5801-3002

Гавриш Олена

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької мови
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID ID: 0000-0003-4500-3857

Слободзян Раїса

старший викладач кафедри німецької мови
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID ID: 0009-0001-5863-823X

Стаття присвячена вивченню етнофразеологічної тематики та зорієнтована на німецькомовні фразеологічні одиниці, одним з компонентів яких є лексема з фахової мови автомобілістів. Відштовхуючись від загально визнаних висновків про асиметричність відображення різними мовами об'єктивних реалій та про те, що фразеологізми як результат образного переосмислення дійсності найбільш переконливо доводять неоднорідність світосприйняття різними етносами, автори звернулись до цієї проблематики з метою: а) вивчити специфіку семантичних трансформацій лексики з автомобільної галузі в процесах виникнення відповідних німецькомовних фразеологізмів; б) ідентифікувати на цій основі аспекти людського буття, які відображають зазначені фразеологізми; в) визначити вплив розвитку автомобілебудування в Німеччині на збагачення фразеологічного запасу німецької мови.

Предметом дослідження стали тридцять дев'ять фразеологічних одиниць, поширених у мовленнєвій практиці представників німецького етносу, а його головні результати є такими:

– відображення більшою частиною проаналізованих фразеологізмів дій та стану людини у різних ситуаціях, що зумовлено наявністю у їх складі (важлива формальна ознака) дієслів. Семантика цих фразеологічних одиниць досить диверсифікована, за кількісними показниками в ній можна виокремити п'ять сфер (швидкий рух / швидкі дії, повільний рух / повільні дії, подолання труднощів/проблем, бути на висоті, успішно справлятися з роботою, бути у збудженому, роздратованому стані);

– за критерієм позитивної, негативної чи нейтральної конотації переважають фразеологізми з позитивними оціночними відтінками при приблизній рівності фразеологічних одиниць з нейтральними та негативними характеристиками.

Лексикографічні видання засвідчують, що фразеологічні одиниці, які сформували предмет дослідження, виникли протягом ХХ століття, тобто розбудова автомобільної промисловості в Німеччині (як суттєвий зовнішній чинник) та лексика автомобільного походження

стали активними джерелами фразотворення і підкреслюють своєрідність світосприйняття членами німецькомовної спільноти.

Ключові слова: німецькомовна картина світу, автомобільна лексика, фразеологічна одиниця, фразотворення, фразеологічна семантика.

Havrysh Mykhailo

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of German Language
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Havrysh Olena

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of German Language
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Slobodzyan Rayisa

Senior Lecturer at the Department of German Language
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

INFLUENCE OF THE DEVELOPMENT OF THE CAR INDUSTRY ON THE EXPANSION OF THE PHRASEOLOGICAL STOCK OF THE GERMAN LANGUAGE

The article is devoted to the ethnophraseological topic and focuses on German phraseological units, one of the components of which is a lexeme from the language of car drivers. Based on the generally recognised conclusions about the asymmetry of the reflection of objective realities in different languages and the fact that phraseologisms as a result of figurative rethinking of reality most convincingly demonstrate the heterogeneity of the world perception of different ethnic groups, the authors have taken up this topic, a) to investigate the peculiarities of the semantic transformations of automotive vocabulary in the process of the emergence of the corresponding German phraseological units, b) to identify on this basis the aspects of human existence that these phraseological units reflect, and c) to determine the impact of the development of the automotive industry in Germany on the enrichment of the German-language phraseological stock.

Thirty-nine phraseological units actively used by representatives of the German ethnos were the subject of the study, the main findings of which are as follows:

– the majority of the phraseological units studied reflect actions and human states in various situations, which is due to the presence of verbs in their composition (an important formal feature). The semantics of these phraseologisms is quite diverse, and in terms of quantitative indicators, five areas can be distinguished: fast movement / fast actions, slow movement / slow actions, overcoming difficulties / problems, having things under control / managing work successfully, being excited / getting angry;

– according to the criterion of positive, negative or neutral connotation, phraseological units with a positive connotation predominate, with phraseological units with neutral and negative features being represented in roughly equal numbers.

The lexicographical sources show that the phraseologisms that are the subject of the study originated in the 20th century, i.e. the development of the automotive industry in Germany (as a significant external factor) and the vocabulary of ‘automotive origin’ became important factors in the emergence of new phraseologisms and thus refer to a particular aspect of the perception of the world by members of the German-speaking community.

Key words: world view of the German language, automotive vocabulary, phraseologism, formation of phraseologisms, semantics of phraseologisms.

Вступ. Міжкультурна комунікація як вербальне та невербальне спілкування, обмін інформацією між людьми з різною національною та мовно-культурною ідентичністю стає, на наше глибоке переконання, визначальним фактором розвитку сучасного світового суспільства, глобалізаційні та інтеграційні процеси в якому домінують в усіх сферах його еволюції та зумовлюють невідминне зростання контактів між представниками різних культурних спільнот. Логічним наслідком значущості цих об'єктивних факторів є інтенсивний розвиток *міжкультурної комунікації як міждисциплінарної науки*, яка на основі вивчення численних аспектів міжкультурних комунікативних актів покликана сприяти їх успішним кінцевим результатам, тобто подоланню міжкультурних непорозумінь та досягненню бажаних цілей [3; 5].

Одним із суттєвих чинників досягнення цієї мети є знання національно-культурних, образних особливостей мови співрозмовника – репрезентанта іншої культурної спільноти. Важливість мовного аспекту зумовлена тим, що лінгвістичні розвідки на численних прикладах довели незаперечність того, що об'єктивна дійсність різними мовами відображається неоднаково (асиметрично), що є наслідком її відмінного сприйняття носіями тієї чи іншої культури. Іншими словами, це означає, що у свідомості представників різних культурних етносів реальність, яка нас оточує, має свої специфічні риси/ознаки, які фіксуються мовними засобами відповідного етносу і які у своїй цілісності формують і утворюють його мовну картину світу.

Неоднорідність світосприйняття найбільш переконливо демонструють фразеологічні фонди різних мов, адже фразеологічні одиниці (далі – ФО) – «це продукт образного переосмислення дійсності, що ґрунтується на історично-культурному досвіді мовців, котрі належать до певного етносу. Цей досвід є проявом національного менталітету, національної самосвідомості відповідного мовного колективу» [1, с. 204].

Оскільки ФО виникають та вживаються у розмовній мові, то їхнє вивчення дозволяє зрозуміти ставлення нації до предметів і явищ навколишнього світу, зробити висновки щодо того, як інтерпретується їхня важливість / значущість, «а тим самим – це шлях до відчуття історичного розвитку кожної етнічної спільноти, до проникнення у формування її типових традицій, уявлень та обрядів» [2, с. 485].

Мета статті. Пропонований матеріал присвячений саме охарактеризованій вище *етнофразеологічній* тематиці і зорієнтований на розгляд ФО, одним з компонентів яких є лексема з (фахової) мови водіїв автомобілів. Звернення до цієї проблематики має на меті:

а) встановити специфічні особливості фразеологічних трансформацій лексики з автомобільної галузі представниками німецькомовної спільноти та ідентифікувати на цій основі аспекти людського буття, які відображають фразеологізми, що є предметом нашого аналізу;

б) визначити вплив розвитку автомобілебудування в Німеччині на збагачення фразеологічного запасу німецької мови.

Виклад основного матеріалу. Численні розвідки на прикладі багатьох мов щодо виникнення та поширення ФО переконливо засвідчують, що більшість фразеологізмів є продуктом креативної діяльності мовців в *усному спілкуванні*, результатом їх прагнення виразити свої емоції якимось незвичним, особливо дотепним чином. Саме тому корпус фразеологізмів, який став предметом цього дослідження (39 виразів), сформовано з опорою на «Словник розмовної німецької мови» Х. Кюппера [4], а також деякі джерела з інтернет-мережі.

За квантитативним показником, і це додатково підкреслює невичерпність людської фантазії у мовленнєвій поведінці, найбільшу фразотворчу активність / продуктивність засвідчує лексема *Kurve* (*поворот дороги, віраж*), яка не відображає деталі автомобіля (технічний /

«сухий» аспект), а пов'язана з управлінням автомобілем (суб'єктивний / багатий на ситуації та емоції аспект). З цією лексичною одиницею носії німецької мови утворили *десять* фразеологізмів, вісім з яких мають граматичну форму «die Kurve + дієслово» (формальна ознака з фокусом на активні дії), а в цілому в семантичному плані вони мають такі різнопланові значення:

а) успішне вирішення складних ситуацій (як первісна, основна семантика з позитивною конотацією):

- die Kurve finden – *подолати труднощі, справитись із труднощами;*
- die Kurve kratzen – *справитись з чимось з великими труднощами; ухилитися від виконання обов'язків; швидко (і ще вчасно) піти/зникнути;*
- die Kurve nehmen – *справитись із труднощами; втекти; здати екзамен.* Останнє значення належить до розмовного мовлення шкільної молоді, в середовищі якої вживаними є й деякі інші фразеологізми з компонентом *Kurve*:
 - die Kurve erwischen – *з величезними труднощами бути переведеним в наступний клас;*
 - die Kurve kriegen – *бути здатним впоратися зі справою; скерувати справу у сприятливе русло; щось розуміти, щось правильно сприймати.* Подібну семантику мають і дві наступні ФО:
 - die Kurve gaushaben – *розуміти щось ґрунтовно; вміло впоратися з певною справою;*
 - gut in der Kurve liegen – *мати успіх; бути в гарному гуморі; отримати схвалення / похвалу;*

б) зазнати невдачі, потерпіти фіаско (негативна конотація):

- die Kurve nicht schaffen – *провалитися на екзамені; не бути переведеним у наступний клас; зазнати поразки, поступитися* (вираз із шкільної сфери, що згадувалося вище);
- die falsche Kurve erwischen – *піти/поїхати у неправильному напрямку; заблукати;*
- in der Kurve hängen – *бути обділеним, бути в не вигідному становищі; бути перевіршеним, бути випередженим* [4, с. 473].

Як перший короткий висновок можна зазначити, що більшість ФО з компонентом *Kurve* є полісемантичними і що у їхніх значеннях переважає позитивна конотація (що в цілому нетипово для всього фразеологічного фонду німецької мови).

Друга сходинка за кількісним показником фразотворчої активності належить слову **Motor** (*двигун*), що досить логічно, оскільки двигун – це головна складова частина будь-якого автомобіля. *Дев'ять* фразеологізмів з цим компонентом мають різну граматичну структуру та відображають розмаїту семантику. З іншого боку, кожна з цих одиниць має у своєму складі дієслово, що закономірно пов'язане з роботою двигуна.

Значення п'яти ФО цієї під групи сфокусоване на різних, переважно негативних станах людського буття:

- der Motor läuft nicht mehr richtig – *людина швидко втомлюється;*
- einen defekten Motor haben – *бути при нездоровому глузді;*
- den Motor langsam anlaufen lassen – *після відпустки без надмірної поспішності входити в ритм щоденної роботи; тільки поступово знову досягати повної продуктивності;*
- den Motor ölen – *випити склянку алкоголю;*
- der Motor ist verreckt – *померти.*

Змістове наповнення одного фразеологізму з позитивною конотацією має відношення до економічної сфери, що можна трактувати як виняткове явище: *den Motor anspringen lassen* – *дати поштовх економічному розвитку.*

Три інших ФО завдяки влучним дієсловом-компонентам з певною часткою гумору передають стан роботи самого двигуна:

- den Motor frisieren – *підвищити потужність двигуна технічними змінами*;
- den Motor abwürgen – *помилковими діями зупинити роботу двигуна*;
- der Motor hustet – *двигун працює неритмічно*. Ця остання ФО, на відміну від двох перших, є полісемантичною і позначає *келський фізичний стан людини* [4, с. 548–549].

Отже, лексема *Motor*, як і *Kurve*, у складі фразеологізмів переосмислюється представниками німецького етносу для експресивно насиченого відображення дій та стану людини.

Не залишилися поза увагою і лексеми **Gang** (*передача, швидкість*) та **Gas** (*газ*), фразеологічне переосмислення яких призвело в обох випадках до виникнення *п'яти* фразеологізмів. Зрозуміло, що при керуванні автомобілем перемикання швидкостей та/або натискання/ненатискання на педаль газу безпосередньо впливають на швидкість руху автомобіля. Саме протиставленням «швидко – повільно» і зумовлена семантика ФО з зазначеними компонентами.

З компонентами *Gang* та *Gas* у лексикографічних виданнях можна знайти фразеологізми, що позначають:

а) активні дії:

– den zweiten Gang einschalten – *діяти активно/енергійно; миттєво взятися за справу*;

– an etwas im dritten Gang gehen – *домагатися прискорення справи*;

– den vierten Gang einlegen/einschalten – *дуже поспішати; поспішно/квапливо піти геть* [4, с. 269];

– Gas aufdrehen – *поспішати*;

– Gas geben – *поспішати; втікати; сприяти економічному підйому*;

– mehr Gas! – *працюй/працюйте наполегливіше/старанніше!; не падай/не падайте духом, вперед і швидше!* [4, с. 271];

б) уповільнені дії:

– auf kleinen Gang schalten – *відпочивати; працювати повільніше*;

– einen Gang zurückschalten – *діяти повільніше/спокійніше* [4, с. 269];

– Gas wegnehmen – *працювати повільніше; заспокоїтися* [4, с. 271].

І лише одна ФО має іншу співвіднесеність з людською діяльністю: *zu viel Gas!* – *знай міру, говори правду!* [4, с. 271].

Таким чином, можна констатувати, що фразотворче переосмислення лексем *Gang* та *Gas* експресивно матеріалізує активні/енергійні чи повільні/спокійні дії і не має при цьому орієнтації на конкретні сфери суспільної чи приватної людської діяльності.

Досить незначну фразотворчу продуктивність демонструє слово **Auto** (*автомобіль*), яке можна вважати базовим у досліджуваній групі фразеологізмів, що походять зі сфери «автомобілі та їхній рух». З одного боку, носії німецької мови пов'язують цю лексему з асоціаціями щодо людського погляду:

– wie ein Auto gucken/blicken – *витріщити очі від подиву або споглядати щось без всякої жалоби*. Цей фразеологізм реалізує два фактично протилежні значення;

– wie ein umgekipptes Auto gucken – *дуже здивовано дивитись на щось*.

З іншого ж боку, йдеться про технічне обслуговування автомобіля: *ein Auto satteln* – *підготувати автомобіль до поїздки* [4, с. 68].

Аналогічна фразотворча результативність – *три* ФО – характерна і для слова **Bremse** (*гальмо*), яке шляхом метафоричної трансформації стало основою для фразеологізмів з таким семантичним спрямуванням:

а) припинити певні дії:

– die Bremse ziehen – *припинити/зупинити щось, покласти край чомусь*;

– auf die Bremse treten – *припинити/зупинити щось* (як і попередня ФО), але цей фразеологізм з часом отримав і додаткове / друге значення: *зв'язати на свої сили (турботливо/дбайливо обходитися/поводитися з власними продуктивними можливостями)*;

б) мовленнєва поведінка: *ohne Bremse reden* – *говорити безперервно, говорити, не закриваючи рота* [4, с. 129].

Наведені приклади дозволяють зробити висновок про те, що пряме значення лексеми *Bremse* відбилось і на семантиці відповідних ФО, яка залежно від дієслівних компонентів відображає припинення чи нестримність певних дій.

Фразеологічний фонд німецької мови збагатився і за рахунок ФО з компонентами ***Überholspur*** (*смуга обгону*) та **180** (*мається на увазі рух автомобіля зі швидкістю 180 км/год*), які, як і лексема *Kurve*, пов'язані з керуванням автомобіля. В обох випадках лексикографічні джерела містять інформацію про два фразеологізми.

Результатом образного переосмислення лексеми *Überholspur* стало відображення двох різних аспектів з протилежною конотацією:

а) швидкі та успішні процеси (позитивна конотація): *auf der Überholspur sein* – *бути швидшим, ніж інші, випередити когось, стати на чолі, досягти успіху та мати/вести нервово/бурхливе/неспокійне життя* [6];

б) неврівноважений та нестабільний розвиток (негативна конотація): *ein Leben auf der Überholspur* – *нервово/бурхливе/неспокійне життя* [7].

Особливістю німецькомовної картини світу є, зокрема, той факт, що занадто висока, але дозволена в Німеччині швидкість руху в 180 км на годину, стала в процесі семантичної трансформації проявом невдоволення та гніву:

– *auf 180 sein* – *скаженіти від злості*;

– *j-n auf 180 bringen* – *сильно дратувати когось* [4, с. 368].

Висновки. На підставі представленої аналізу можна зробити такі *узагальнення*.

1. *Форма* фразеологізмів. Характерною ознакою більшості розглянутих ФО (36 з 39) є наявність у їхньому складі *дієслів*, тобто їх зміст віддзеркалює певні дії, процеси або стан осіб, що є логічним наслідком фразотворчого переосмислення лексики, пов'язаної з рухом і швидкістю.

2. *Семантика* фразеологізмів. Погляд на змістове наповнення проаналізованих ФО створює підґрунтя для певних констатацій.

2.1. Серед *сфер людської діяльності / людського буття*, які відображають представлені фразеологізми, домінантним є звернення до *дій та стану людини* у різних ситуаціях (*die Bremse ziehen* або *gut in der Kurve liegen*). Лише мінімальна кількість ФО розширила можливості експресивних висловлювань про *шкільні будні* (*die Kurve erwischen*), *економічний розвиток* (*Gas geben*) та сам *автомобіль* (*den Motor frisieren*).

2.2. Семантика фразеологізмів, зорієнтована на висвітлення *дій та стану людини*, досить неоднорідна. За кількісними показниками тут можна вказати на такі аспекти: *швидкий рух / швидкі дії* (*den vierten Gang einlegen*), *повільний рух / повільні дії* (*einen Gang zurückschalten*), *подолання труднощів / проблем* (*die Kurve nehmen*), *бути на висоті, успішно справлятися з роботою* (*gut in der Kurve liegen*) та *бути у збудженому, роздратованому стані* (*wie ein umgekipptes Auto gucken*).

2.3. Звернення до критерію *конотації* засвідчує перевагу ФО, які мають *позитивні* оцінні відтінки (*auf der Überholspur sein*), при приблизній рівності фразеологізмів з *нейтральними* (*auf kleinen Gang schalten*) та *негативними* (*einen defekten Motor haben*) характеристиками. Позитивний конотативний зміст – це *суттєва особливість* дослідженої групи ФО, адже в цілому у фразеологічному фонді німецької мови більшість становлять фразеологізми з негативною конотацією.

2.4. Приклади, наведені в головній частині роботи, доводять, що *багатозначність* є важливою рисою проаналізованих ФО, що дозволяє зробити висновок про їх активне / частотне вживання представниками німецького етносу, що зумовлює їх неодноразове переосмислення в мовленнєвих актах.

2.5. Логічним наслідком того, що мовці вбачають у цих ФО багатий потенціал для семантичних трансформацій з метою вразити співрозмовника неочікуваним фразеологічним образом, є і явище *синонімічності* певної частини виразів (Gas wegnehmen – einen Gang zurückschalten або Gas geben – den vierten Gang einlegen).

3. Усі зазначені у цій статті ФО, як свідчать дані лексикографічних джерел, з'явилися в німецькій мові протягом ХХ століття, тобто *зовнішній чинник*, а саме розвиток автомобілебудування в Німеччині, став помітним фактором поповнення фразеологічного корпусу німецької мови. Підґрунтя для фразотворчої креативності носіїв німецької мови сформували при цьому як лексеми, пряме значення яких відображає сам автомобіль та його важливі складові частини (25 ФО), так і слова, пов'язані з практичним керуванням автомобілем (14 ФО). Ідентифіковані ж вище особливості фразотворчого переосмислення лексичних одиниць автомобільного походження є складовою частиною німецькомовної картини світу і підкреслюють у цьому аспекті *неповторність / своєрідність* світосприйняття членами німецькомовної спільноти.

Література:

1. Гавриш М. Національно-культурний компонент німецької розмовної мови (на матеріалі фразеологізмів «означальне слово + іменник»). *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. Вип. 146. Кіровоград : Видавець «Лисенко В.Ф.», 2016. С. 204–209.

2. Гавриш М., Кудінов В. Автомобільна лексика у німецькомовній картині світу (на прикладі фразеологічних одиниць). *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Manchester, United Kingdom: Cognum Publishing House. 2022. С. 484–491. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/INTERNATIONAL-SCIENTIFIC-INNOVATIONS-IN-HUMAN-LIFE-16-18.02.22.pdf>.*

3. Гнатюк Я. Методологічна комунікація як модус міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія «Філософія»*. Випуск 806. Чернівці : Чернівецький нац. у-т, 2018. С. 32–37.

4. Küpper H. *Pons-Wörterbuch der deutschen Umgangssprache*. 1. Aufl., 5. Nachd. Stuttgart, Dresden : Klett, Verlag für Wissen und Bildung, 1993. 959 S.

5. Maletzke G. *Interkulturelle Kommunikation: zur Integration zwischen Menschen verschiedener Kulturen*. Opladen : Westdeutscher Verlag, 1996. 227 S.

6. Redensarten-Index. URL: [https://www.redensarten-index.de/suche.php?suchbegriff=~auf%20der%20%9Cberholspur%20sein&bool=relevanz&gawoe=an&suchspalte\[\]=rart_ou&suchspalte\[\]=rart_varianden_ou](https://www.redensarten-index.de/suche.php?suchbegriff=~auf%20der%20%9Cberholspur%20sein&bool=relevanz&gawoe=an&suchspalte[]=rart_ou&suchspalte[]=rart_varianden_ou) (дата звернення: 24.01.2025).

7. Duden-Wörterbuch. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Ueberholspur> (дата звернення: 24.01.2025).

References:

1. Havrysh, M. (2016). Natsionalno-kulturnyi komponent nimetskoi rozmovnoi movy (na materialii frazeolohizmiv "oznachalne slovo + imennyk") [The natio-ethno-cultural component of the German spoken language (using the example of the phraseological units 'descriptive word + noun')]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky*. Vyp. 146. Kirovohrad: Vydavets Lysenko V.F., 204–209. [in Ukrainian].

2. Havrysh, M., Kudinov, V. (2022). Avtomobilna leksyka u nimetskomovnii kartyni svitu (na prykladi frazeolohichnykh odynyts) [Automobile vocabulary in the German-speaking worldview (on the example of phraseological units)]. *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Manchester, United Kingdom: Cognum Publishing House,*

484–491. Retrieved from: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/INTERNATIONAL-SCIENTIFIC-INNOVATIONS-IN-HUMAN-LIFE-16-18.02.22.pdf>. [in Ukrainian].

3. Hnatiuk, Ya. (2018). Metodolohichna komunikatsiia yak modus mizhkulturnoi komunikatsii [Methodological communication as a modus operandi of intercultural communication]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Serii: Filosofiia*. Vypusk 806. Chernivtsi: Chernivetskyi nats. u-t, 32–37. [in Ukrainian].

4. Küpper, H. (1993). Pons-Wörterbuch der deutschen Umgangssprache [Pons dictionary of the German colloquial language]. 1. Aufl., 5. Nachd. – Stuttgart, Dresden: Klett, Verlag für Wissen und Bildung, 959. [in German].

5. Maletzke, G. (1996). Interkulturelle Kommunikation: zur Integration zwischen Menschen verschiedener Kulturen [Intercultural communication: for integration between people of different cultures]. Opladen: Westdeutscher Verlag, 227. [in German].

6. Redensarten-Index [Idiom index]. Retrieved from: [https://www.redensarten-index.de/suche.php?suchbegriff=~~auf%20der%20%C3%9Cberholspur%20sein&bool=relevanz&gawoe=an&suchspalte\[\]=rart_ou&suchspalte\[\]=rart_varianten_ou](https://www.redensarten-index.de/suche.php?suchbegriff=~~auf%20der%20%C3%9Cberholspur%20sein&bool=relevanz&gawoe=an&suchspalte[]=rart_ou&suchspalte[]=rart_varianten_ou) (Accessed: 24.01.2025). [in German].

7. Duden-Wörterbuch [Duden dictionary]. Retrieved from: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Ueberholspur> (Accessed: 24.01.2025). [in German].